Письменники України і світу ювіляри року: осінь

Вересень

1 вересня – 145 років від дня народження американського письменника ***Едгара Райса Берроуза (1875–1950)***.

Яких тільки занять він не перепробував перед тим, як стати письменником! Затятий матеріаліст, він протягом усього життя був стурбований питанням, де взяти грошей, і, слід відзначити, що відповідь отримав досить пізно – у 36-річному віці. Саме тоді він написав свій перший фантастичний роман, вирішивши, що зможе заробити на ньому трохи грошенят. У творі йшлося про марсіанські пригоди капітана Картера, якому згодом судилося стати культовим персонажем американської літератури. А вихованець диких звірів Тарзан, герой наступного твору письменника-початківця, не тільки зробив Берроуза казково багатим, але й приніс йому всесвітню славу.

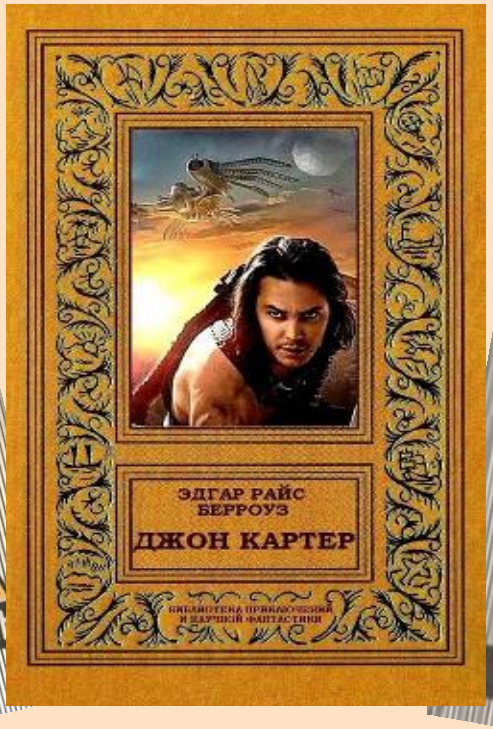

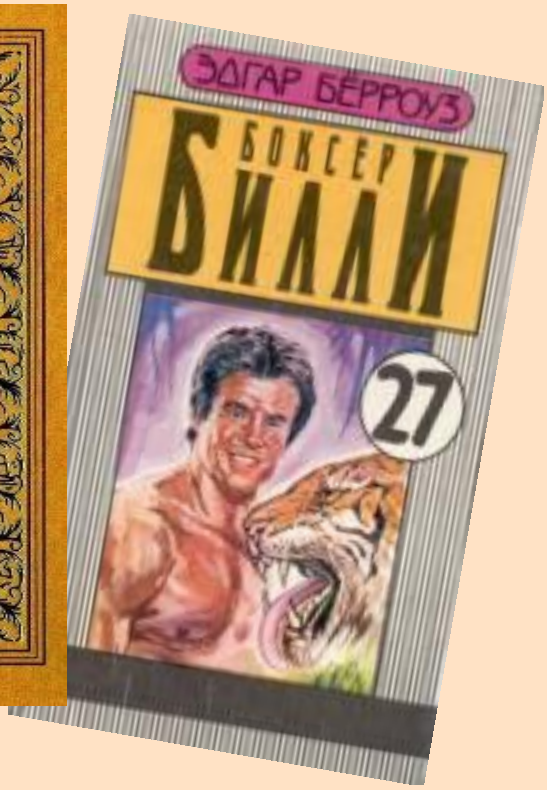

7 вересня – 150 років від дня народження російського письменника ***Олександра Івановича Купріна (1870–1938)***.

Всі, хто знав великого творця, були впевнені: йому належало стати капітаном парусного судна, мати справу з піратами, полювати в джунглях на тигрів або блукати по світу в компанії бродяг-золотошукачів. Товаришами Купріна цілком могли бути розбійники, але розбійники благородні, «с особой пьяной мудростью и честной любовью к человеку». По суті, його життя ненабагато відрізнялося від такого опису – своїх «піратів», «тигрів» і «золотошукачів» він знаходив усюди, жадібно вторгаючись в ті сфери життя, куди «пристойній» людині краще не потикатися.

Буян і гульвіса, вибуховий та деколи жорстокий – і тут же майже дитяча сентиментальність у ставленні до людей. Олександр Купрін стверджував, що письменником став випадково. До цього він встиг попрацювати токарем на заводі, суфлером в театрі, продавцем унітазів. Був складачем, столяром, псаломщиком, займався землемірними роботами і зуболікарською справою, вирощував махорку, плавав кочегаром, рибалив і вантажив кавуни. Літав на аероплані, гасив вогонь з пожежною командою, спускався на морське дно... Кажуть, деякі «подвиги» йому приписували «доброзичливці», але аж надто вони підходили до його суперечливого характеру письменника-бунтаря.

Куприн, А. И. Повести и рассказы [Текст] / вступ. ст. А. Чернышева, рис. В. Цехмистера. – Кишинев : Литература артистикэ, 1980. – 480 с. – (Школьная библиотека).

В сборник А. И. Куприна вошли произведения разных лет, созданные и до революции, и позже, в эмигрантский период творчества великого русского классика. Здесь представлены святочные и пасхальные рассказы, размышления о революции и судьбе России, а также рассказы на одну из самых главных для Куприна тем – тему любви. Все вместе, эти произведения отражают духовный поиск писателя и его сложный жизненный путь, полный не только тяжелых испытаний, но и неугасимой любви и надежды.

19 вересня – 60 років від дня народження української письменниці ***Оксани Стефанівни Забужко (1960)***.

Як письменник вона дуже затята до роботи, до визначення життєвих орієнтирів, які тільки і можуть втримати людину в межах людяності й честі. Як жінка вона кокетлива у спілкуванні й вишукана у вподобаннях. Вона дуже іронічна і в'їдлива — і як письменник, і як жінка. Помножте це на талант, характер і чітку громадянську позицію – і отримаєте вибухове єство Оксани Забужко.

Ці та багато інших праць є у фондах нашої книгозбірні:

Забужко, О. С. Друга спроба [Текст] : вибране / Оксана Забужко. – Київ : Факт, 2005. – 317, [3] с.

Забужко, О. С. Шевченків міф України [Текст] : спроба філософського аналізу / О. С. Забужко. – Київ : Абрис, 1997. – 144 с.

Забужко, О. Сестро, сестро [Текст] : повісті та оповідання / Оксана Забужко. – Вид. 2-ге. – Київ : Факт, 2004. – 237, [4] с. – Автобіографія : с. 229-236.

29 вересня – 175 років від дня народження українського письменника, драматурга, актора, режисера, театрального діяча ***Івана Карповича Карпенка-Карого (Тобілевича) (1845–1907)***.

Саме він став творцем новітньої суспільної драми в нашій літературі на межі століть. Його драматургічна спадщина складається з 18 закінчених п'єс і трьох невеликих уривків, що залишилися в чернетках. Найвищого рівня він досяг у жанрі комедії. Саме сатирична комедія стала творчою стихією митця.

Ці та багато інших праць є у фондах нашої книгозбірні:

Карпенко-Карий, І. К. Драматичні твори [Текст] / [вступ. ст., упоряд. і приміт. Р. Я. Пилипчука ; ред. С. Д. Зубков]. – Київ : Наук. думка, 1989. – 608 с. : іл. – (Б-ка укр. л-ри. Дожовтнева укр. л-ра).

Карпенко-Карий, І. К. Безталанна [Текст] : драма на 5 дій / І. Карпенко-Карий (І. К. Тобілевич) ; режисерські коментарі О. А. Казімірова. – Київ : Держ. літературне вид-во, 1941. – 116, [1] с. : іл., схеми. ; [11х14 см]. - Код групи УВ. – Книга у видавничій палітурці. Збереження хороше.

Карпенко-Карий, І. К. Твори в трьох томах [Текст]. Т. 1 / І . К. Карпенко-Карий (І. К. Тобілевич) ; вступ. стаття Стеценка Л.Ф. – Київ : Художня література, 1960. – 478, [19] с. : фотоіл.

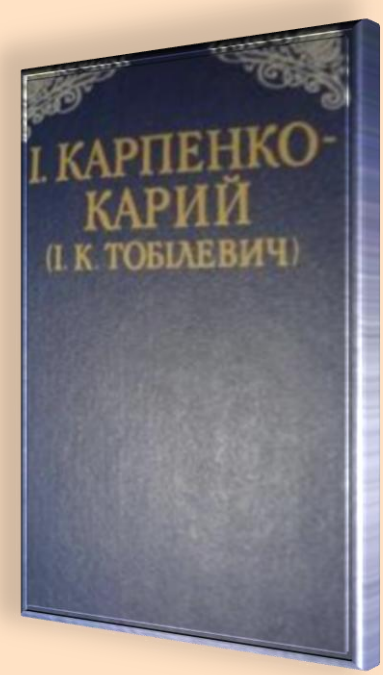

Жовтень

6 жовтня – 135 років від дня народження українського поета доби «Розстріляного відродження» ***Володимира Юхимовича Свідзінського (1885–1941)***.

Свідзінський – автор кількох цінних наукових розвідок про народні промисли Подільської губернії (ткацтво та килимарство), про графічне оформлення старовинних уніатських метрик. На жаль, не знайдено тексту його наукової доповіді «Про події на селах подільських року 1918».

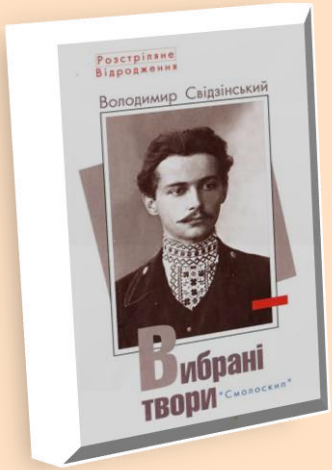

Свідзінський, В. Ю. Вибрані твори [Текст] / Володимир Свідзінський ; упоряд. Е. Соловей. – Київ : Смолоскип, 2011. – 499, [2] с. : портр., фотоіл. – (Серія "Розстріляне Відродження"). – Бібліогр.: с. 447–450 та в підрядкових прим.

Коли ти була зо мною, ладо моє,
Усе було до ладу,
Як сонце в саду,
А тепер розладнався світ, ладо моє.
Встала між нами розрив-трава.
Розрив-трава високо росте,
Розірвала ночі і дні.
Перше були вони як крила ластівки:
Верх чорний, спід білий, а крило одно.
Тепер вони як розламаний камінь –
Колють і ранять, ладо моє.
Стало тяжко нести мені час,
Туга рве мислі мої,
Як буря метає снігом.
Одна сніжинка паде на лід,
І вітер жене її в безвість,
Друга лягає при березі
У скований слід копита,
Третя розбивається об сук,
Стало тяжко нести мені час…

21 жовтня – 45 років від дня народження української письменниці ***Лади Лузіної (Владислави Миколаївни Кучерової)(1975)***.

Письменниця відкрила цікаві факти про київське відьомство. Вона випустила кілька книжок, в яких багато досліджувала: хто ж така українська відьма, і як відьомство пов'язано з цікавими місцями столиці України — Києва. Лада Лузіна вважає, що українська відьма може безкінечно дивувати і вона суттєво відрізняється від своїх закордонних «подруг».

Отже, дослідження Лади Лузіної про українську відьму

1. Відьма – національна українська героїня!
2. На відміну від Заходу, в Україні ніколи не було охоти на відьом.
3. На відміну від Росії, де за ворожбу засуджували в основному чоловіків, в Україні магію частіше за все пов'язували з жінками.
4. Розповсюджена думка на заході, що відьма не може заходити в храм. Українська відьма не лише може зайти в церкву, а ще й відвідує храм регулярно. (На думку Лади Лузіної, саме у храмах українці різними чарівними способами і з'ясовували – хто відьма).
5. На відьмину від російської відьми, яку змальовували, як старезну і страшну бабу, українська відьма – красуня.
6. На відміну від західної відьми, українські відьми зазвичай літають не на мітлах, а на прядках.
7. Головною особливістю української відьми є хвіст.
8. Українка вважається справжньою відьмою лише після польоту на шабаш на Лису гору у Києві.
9. Відьма в українців вважається … хранителькою моралі.
10. Відьма не може перестрибнути купальське багаття.
11. Відьма не тоне у воді.
12. Мертва відьма більш небезпечна, ніж жива.
13. Перший травневий шабаш українських відьом випадає не 1 травня — на Вальпургієву ніч, а 6 травня на Юрай (Юрія Весняного).

Лузіна, Л. Київські відьми. Постріл в опері [Текст] : пер. з рос. / Лада Лузіна. – Харків : Фоліо, 2013. – 439, [5] с. : фотоіл. – (Інтрига).

«Київські відьми. Постріл в Опері» – роман Лади Лузіної та продовження чарівної історії, розпочатої нею в книзі «Київські відьми. Меч і Хрест». Рівно 90 років тому жовтнева революція прийшла в світ з Києва, зі Столиці Відьом! І киянин Михайло Булгаков знав, чому в той рік так яскраво горіли на небі Марс і Венера – боги-прабатьки амазонок. Адже «червона» революція стала революцією жіночою. Більшовики першими у світі визнали за жінками рівні права з чоловіками, зробивши перший крок до Нового матріархату. У цьому захоплюючому пригодницько-історичному романі ви зустрінетеся із київською гімназисткою і майбутньою першою поетесою Росії Анною Ахматовою і Михайлом Булгаковим, дізнаєтеся, що українки походять від легендарних амазонок, що поезія вигадливо переплетена з магією.

Листопад

6 листопада – 165 років від дня народження українського історика, етнографа, письменника, археолога ***Дмитра Івановича Яворницького (1855 –1940).***

Подолавши степи, куріни
І тримаючи міцно перо,
Йде останній козак України
Пілігрим Яворницький Дмитро.

Стефанія Гаряча

Ці та багато інших праць є у фондах нашої книгозбірні:

Яворницький, Д. І. До історії степової України [Текст] / Д. І. Яворницький ; [пер. з рос. Г. В. Ніколенка, Т. О. Абрамової, А. О. Овсянникової ; відп. за вип. А. М. Шкляр ; художник А. П. Дерев'янко]. – Дніпропетровськ : Січ, 2004. – 443, [1] с. – Бібліогр.: в підрядкових примітках.

Яворницький, Д. І. Історія запорізьких козаків [Текст] : у 3 т. Т. 1. / Д. І. Яворницький ; [редкол.: П. С. Сохань, В. А. Смолій, В. Г. Сарбей, Г. Я. [та ін.] ; АН УРСР, Археографічна комісія, Ін-т історії України. – Київ : Наукова думка, 1990. – 583, [6] с. – (Пам'ятки історичної думки України). – Бібліогр.: в тексті. – Бібліографічний покажч.: с. 525–537. - Покажч. архівних джерел: с. 538-539. - Покажч. власних імен: с. 540-570.

Яворницький, Д. І. Історія запорізьких козаків [Текст] : у 3 т. Т. 2. / Д. І. Яворницький ; [редкол.: П. С. Сохань, В. А. Смолій, В. Г. Сарбей, Г. Я. [та ін.] ; АН УРСР, Археографічна комісія, Ін-т історії України. – Київ : Наукова думка, 1990. – 557, [3] с. – (Пам'ятки історичної думки України). – Бібліогр.: в тексті. – Бібліографічний покажч.: с. 514–520. - Покажч. архівних джерел: с. 521-524. - Покажч. власних імен: с. 525-551. – Текст: укр., рос.

Яворницький, Д. І. Історія запорізьких козаків [Текст] : у 3 т. Т. 3. : [1686-1734] / [редкол.: П. С. Сохань, В. А. Смолій, В. Г. Сарбей [та ін.] ; АН УРСР, Археографічна комісія, Ін-т історії України. – Київ : Наукова думка, 1991. – 556, [4] с. : іл. – (Пам'ятки історичної думки України). – Бібліогр.: в тексті. – Бібліографічний покажч.: с. 512–515. - Покажч. архівних джерел: с. 516-520. - Покажч. власних імен: с. 521-548. – Текст: укр., рос.

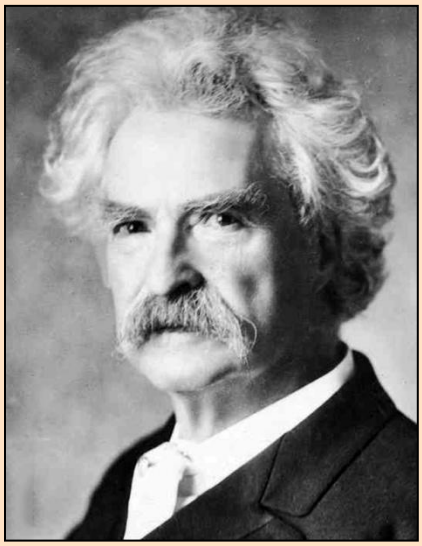

30 листопада – 185 років від дня народження американського письменника ***Марка Твена (Семюеля Ленгхорна Клеменса) (1835–1910).***

Справжнє ім’я видатного американського письменника Семюел Ленгхорн Клеменс. Крім цього, у Твена також були псевдоніми Бродяга, Джош, Томас Джефферсон Снодграсс, Сержант Фатом і Епамінондас Адрастус Блаб. Письменник мав явний талант гумориста. Вже ранні твори Марка Твена були життєрадісними, пустотливими і глузливими, чим і вражали своїх читачів. Першим відомим твором автора стала "Знаменита жаба, що скаче, з Калавераса". Письменник любив дратувати публіку, розповідав не те, що було в заголовку, робив не логічні, абсурдні висновки. Але, не дивлячись на це, він був реалістом у своїх оповіданнях, і його вважають першим за значенням реалістом в американській літературі.

Твен, М. Пригоди Тома Сойєра. Пригоди Гекльбері Фінна [Текст] / Марк Твен ; переклад І. Базилянська. – Харків : Школа, 2007. – 539, [4] с. – (Золота серія. Бібліотека пригод).

"Пригоди Тома Сойєра" — одна зі світлих книг у світовій літературі. Основу його характеру складають невичерпна енергія і живий інтерес до життя. Цей веселий хлопчик пожвавлює все навколо себе. Том уміє отримувати задоволення від всього, навіть з чергового покарання. Книга, написана доступною мовою і наповнена простим гумором, дуже сподобалася більшості звичайних американців. Багато читачів упізнавало себе в далекому і безтурботному дитинстві.

Твен, М. Оповідання [Текст] : пер. з англ. / Марк Твен ; [упоряд. текстів, передмова та примітки П. Шарандака]. – Київ : Молодь, 1973. – 206, [2] с., [8] л. фотоіл. : іл. – (Шкільна бібліотека). – Примітки: с. 200–207.

Підготував відділ комплектування та наукової обробки літератури